



Oplev og forstå

Formidlingsstrategi for Nationalpark Thy

Indholdsfortegnelse

Baggrund	1
1. Formålet med formidlingen i Nationalpark Thy	3
2. Hvad skal formidles?	5
3. Hvem skal formidlingen rettes mod?	6
4. Hvordan skal der formidles?	8
5. Hvilke aktører skal varetage formidlingen af Nationalpark Thy?	10
6. Planlægning af fysiske formidlingsfaciliteter	11
Bilag 1. Målgruppeopdeling	13
Bilag 2. Formidlingsnetværkets katalog med anbefalinger til formidlingsarenaer i NPT.....	14





Baggrund

Siden nationalparkens opstart har omverdenen vist en stor interesse for området natur, kulturhistorie, friluftsliv og erhverv. Områdets status som nationalpark har øget efterspørgslen efter viden om nationalparken og efter turisme- og friluftslivsoplevelsesprodukter. Derigennem er der opstået et behov for at have overordnede rammer for formidlingen, som sikrer en rød tråd i formidlingen, lige fra bestyrelsens overordnede strategiske vægtninger ned til det operationelle niveau, hvor det skal bestemmes hvilke emner og temaer, der skal formidles hvor og hvordan. Det er ligeledes beskrevet i bekendtgørelsen om Nationalpark Thy, at nationalparkens formål bl.a. er at styrke forskning, undervisning, naturvejledning og formidling af naturen samt kulturhistoriske og friluftsmæssige værdier.

Ambitionen med formidlingsstrategien er at sikre en rød tråd i formidlingen og tilvejebringe et værktøj, som kan understøtte beslutninger og prioriteringer fx i forhold til at igangsætte projekter og understøtte samarbejdspartneres projekter. Nationalparkens formidlingsaktører kan også finde hjælp i strategien til at målrette tilbud til deres målgrupper.

Strategien rummer målsætninger og principper for:

- Hvilke budskaber og historier, det er vigtigst at fortælle.
- Hvordan der skal formidles.
- Rollefordeling i forhold til formidlingsopgaven.
- Hvilke målgrupper der skal prioriteres.
- Planlægning af fysiske formidlingsfaciliteter, herunder hvordan de "hænger sammen" geografisk og indholdsmæssigt.

Kort sagt skal strategien fortælle, hvad der skal formidles hvor, til hvem, hvordan, af hvem og hvornår.

Formidlingsstrategien er en konkretisering af nationalparkplanens overordnede beskrivelser og planer omkring formidling af NPT og skal ses som et supplement hertil. Formidlingsstrategien er et dynamisk dokument, som revideres løbende og minimum i takt med at nationalparkplanen revideres. Nationalparkens bestyrelse skal godkende ændringer i strategien.

Vision

Nationalpark Thy skal være kendt og værdsat for sine uforstyrrede landskaber, biologiske mangfoldighed, kulturmiljøer, kulturhistoriske spor samt mulighederne for særlige naturoplevelser og friluftsliv i Danmarks største vildmark.

Hensigten med formidlingen er – gennem oplevelser, naturvejledning og formidling – at øge gæstens forståelse for områdets natur-, kulturhistoriske- og friluftsmæssige værdier, og dermed øge ønsket om at beskytte og bevare.

Tydeliggørelse af målsætninger

Som læser vil du møde sådanne blå bokse gennem strategien. De danner ramme for startegiens målsætninger, således at disse tydeliggøres ved at adskille sig fra resten af teksten.



1. Formålet med formidlingen i Nationalpark Thy

Hovedformålet er at give besøgende og lokale borgere oplevelser i naturen og viden om naturen, for der i gennem at øge forståelsen for beskyttelse af natur- og kulturværdier til gavn for naturen selv og efterfølgende generationer.

Formidlingen skal også medvirke til borgerinddragelse i forvaltningen af nationalparken. Derudover kan formidlingen øge sundhed, livskvalitet og en mere bæredygtig livsstil gennem gode natur- kultur- og friluftsoplevelser.

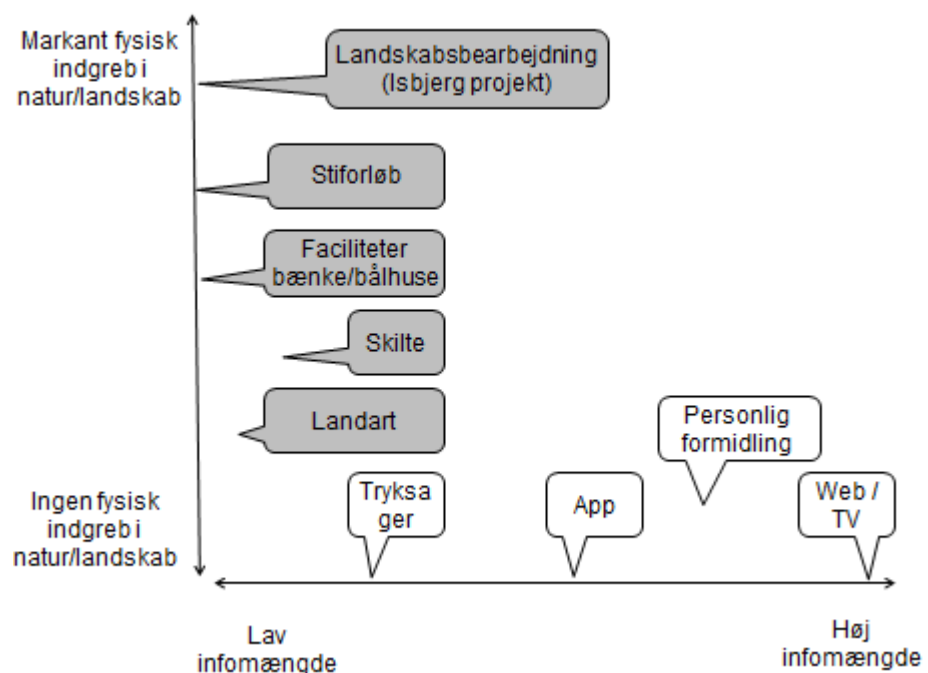
Formidlingen i Nationalpark Thy skal:

1. **Informere**, øge forståelsen for natur- og kulturhistoriske værdier samt for nødvendigheden af at afveje benyttelsen i forhold til beskyttelsen.
2. **Servicere og facilitere**, understøtte muligheder for at udøve friluftsliv, opleve naturen og kulturhistorien samt fremme hensigtsmæssig adfærd i en sårbar natur, herunder modvirke uhensigtsmæssig adfærd.
3. **Involvare**, sikre medejerskab og engagement, fx gennem deltagelse i naturpleje, naturobservation og strandrensning m.v.

Definition på formidling i Nationalpark Thy

Formidling defineres traditionelt som "overførsel af information", men formidling i Nationalpark Thy handler om mere end at stille information og landskab/natur/kulturspor til rådighed. Målet med formidlingen er, at målgrupperne får et kendskab til naturen og kulturhistorien, men også meget gerne en forståelse - som ved hjælp af analoge og digitale hjælpemidler, via personlig overførsel eller sanselige oplevelser i naturen - flytter den enkelte mod ønsket om at bevare og beskytte.

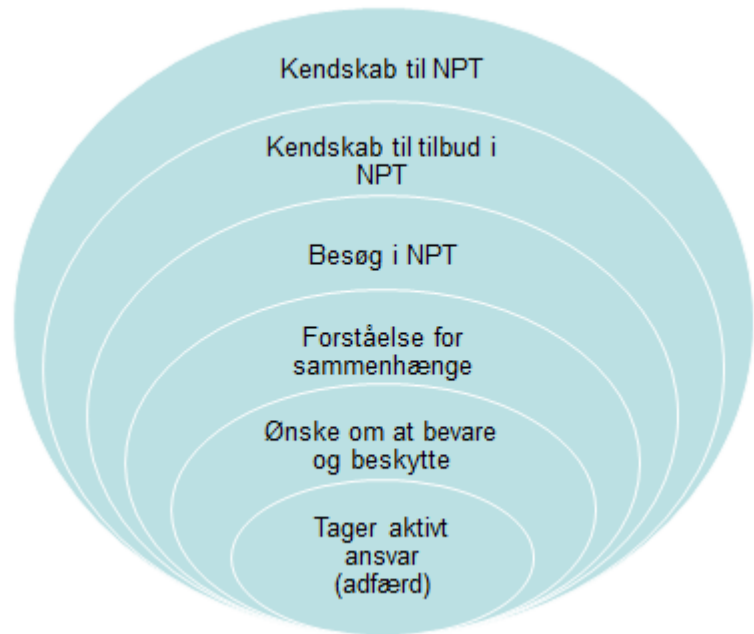
Formidlingstiltag kan være karakteriseret af en høj eller lav informationsmængde, og i forhold til hvor stort et indgreb det er for naturen/landskabet. Formidlingen i NPT kan inkludere hele spektret, som vist i figuren.





Ønsket om at bevare og beskytte naturen og de kulturhistoriske spor opstår sjældent blot ved at besøge parken. Derfor er det nødvendigt at facilitere situationer, hvor der kan ske en læring. Det vil sige, at nationalparken kan opfordre til handlinger, og stille viden omkring landskab/natur/kulturspor til rådighed på rette tid og sted, som gør den besøgende i stand til at lære sig selv nyt om nationalparken.

Målet med formidlingen er at bevæge den enkelte person ind i den inderste cirkel i figuren, hvor man tager et aktivt ansvar i praksis.





2. Hvad skal formidles?

Nationalparken rummer en enorm pulje af historier og oplevelser, men hvilke budskaber, produkter og historier skal prioriteres i formidlingen?

Der er ikke kapacitet til at fortælle alt til alle, og ikke alle budskaber er lige tilgængelige eller vigtige. Derfor er det nødvendigt at udvælge og prioritere budskaber, historier og produkter, som målrettes til de prioriterede målgrupper.

Formidlingen skal først og fremmest besvare spørgsmål som:

- Hvad er det særegne i nationalparken, som vi skal passe på og beskytte?
- Hvordan kan det være, at det særegne netop er her i det vestlige Thy?
- Hvorfor ser naturen (dyr, planter og landskabet) ud, som den gør i dag netop på dette sted? Naturen er udviklet og præget af geologiske forhold, vind, vejr og klimaets samt menneskers påvirkninger. Hvad er det for påvirkninger? Hvordan sker det? Og hvordan kan vi aflæse sporene fra tidligere påvirkninger i naturen/landskabet?
- Hvad er en nationalpark i Danmark? Hvad er en nationalpark set i et internationalt perspektiv?
- Hvorfor har vi en nationalpark i Thy? Og hvorfor har vi den første?

Med **”budskab”** menes, hvad NPT skal være kendt for og/eller hvad det er, som er særligt interessant ved NPT.
 Med **”historier”** menes fakta, viden og anekdoter.
 Med **”produkter”** menes oplevelser og fysiske salgsartikler.

I udvælgelsen og formidlingen af budskaber m.v. er det centralt at tage hensyn til zoneringsen af nationalparken, så det sikres at det største publikumstryk kommer i de områder der bedst kan tåle belastningen. Aktiviteter der slider mest på de skrøbelige områder skal derfor undgås.

Hvad skal NPT være kendt for og hvorfor er NPT interessant?

For at være gennemslagskraftig i formidlingen og i kommunikationen med omverdenen, er det nødvendigt at budskaberne er klare og enkle. Nationalparken er kompleks, både i indhold og som begreb. Derfor kan det være svært for gæster og brugere, at afkode indhold og mening med nationalparken og opnå en forståelse for sammenhængene. Det er derfor hensigtsmæssigt at udvælge enkle hovedbudskaber, så brugerne ikke overdænges med mange forskellige budskaber ved første møde.

NPT's budskaber opdeles i to niveauer:

1. Hovedbudskabet om NPT - Den fortælling vi igen og igen giver til journalisten, på busturen og på forsiden af websiden, når vi skal forklare hvad NPT er.
Se hovedbudskab nedenfor.
2. Budskaber, historier og produkter inden for natur, kulturhistorie og friluftsliv med udgangspunkt i bekendtgørelsens seks formål, som er knyttet til specifikke lokaliteter i NPT.

Formidlingen i Nationalpark Thy fokuserer på at understøtte de besøgendes oplevelse, så de får viden om og forståelse for:

- Naturen og landskabet, som er formet af århundreders sandflugt, og i dag rummer store nationale og internationale natur- og landskabsværdier i form af kyst, klitter, klitheder, søer og klitplantager.



- Menneskets liv med og i naturen med fokus på fire perioder:
 - Bronzealder med udgangspunkt omkring år 1000 før år 0.
 - Middelalder med udgangspunkt omkring år 1300.
 - Den seneste sandflugtsperiode med udgangspunkt omkring år 1850.
 - 2. verdenskrig med udgangspunkt omkring år 1945.
- Mulighederne for at udøve friluftsliv og opleve natur og kulturspor uden at skade natur- og kulturværdierne.
- Mulighederne for at gøre en aktiv indsats til gavn for naturen og nationalparken, som fx naturplejeaktiviteter, naturobservationer, m.m.

Nationalparken bør desuden formidle de produkter og ydelser, som har et særligt ophæng i forhold til nationalparken. Det er eksempelvis ydelser og fødevarerprodukter som opfylder partnerkriterier udformet af nationalparken.

Udkast til hovedbudskab

Nationalpark Thy – en vildmark formet af årtusinders sandflugt

Nationalpark Thy strækker sig fra Hanstholm Fyr i nord til Agger Tange i syd og bliver mod øst afgrænset af landbrugslandet.

Det er et område, som er formet af århundreders sandflugt, og det rummer i dag store nationale og internationale natur- og landskabsværdier i form af kyst, klitter, klitheder, søer og klitplantager.

Nationalpark Thy kendetegnes af stort format, hvor åbne vindomsuste vidder og store rene søer veksler med plantagernes stilhed. Der knytter sig en særlig kulturhistorie til det barske landskab nær vestkysten, og netop samspillet mellem kulturhistorie og natur er en bærende del af ideen om en nationalpark i Thy.

Sjældne naturtyper

Klitheden er en sjælden naturtype – Thy er en europæisk klithede stormagt. Klithederne er en mosaik af tørre og fugtige områder, som hver har deres karakteristiske plantesamfund og en del arter af stor sjældenhed, som fx Skotsk Lostilk.

Det er også på klitheden, vi træffer nogle af vore mest fåtallige ynglefugle: hjejle, tinksmed og trane.

I den nordlige del af nationalparken findes nogle af Danmarks reneste søer. Det er dels de store, dybe kalkrige søer og de næringsfattige lavvandede lobeliesøer, som hver især rummer deres særlige plante- og insektsamfund.

De stejle kalkskrænter omkring de tidligere øer i stenalderens hav udgør en særlig naturtype, hvor man især på nordvendte skråninger finder en række sjældne plantearter. Strandengene på Agger Tange har særdeles stor botanisk og ornitologisk værdi. Tangen har stor betydning som ynglested og ikke mindst som rasteplass for en lang række vandfugle.

Naturen i Nationalpark Thy skal være varieret og i balance med de menneskelige aktiviteter. Det største potentiale for naturforbedringer i Nationalpark Thy ligger i naturnær skovdrift med hjemmehørende træarter i plantagerne, genskabe naturlig vandstand, samt skabe større sammenhæng mellem klitheder langs kysten. I Nationalpark Thy kan historien om samspillet mellem natur og mennesker langs vestkysten af Thy aflæses i landskabet og udforskes årtusinder tilbage i tiden.



3. Hvem skal formidlingen rettes mod?

Nationalparken er i udgangspunktet for alle, men det er umuligt at ramme alle med formidlingen. Det er derfor nødvendigt at prioritere målgrupperne, i forhold til hvem der skal være mest fokus på, herunder fremstille materialer til og faciliteres oplevelser for.

For at kunne målrette formidlingen og oplevelserne, er det vigtigt at have forståelse for målgruppernes motivation for at besøge nationalparken.

Mennesker er forskellige og har forskellige præferencer og behov, men vi kan gruppere individerne ud fra deres motiver for at besøge parken og ud fra nogle geografiske og demografiske kriterier.

Se bilag 1 for en oversigt over målgrupper opdelt ud fra demografi og besøgsmotiv.

Primære målgrupper

Det er ikke muligt at adressere og tilgodese alle brugeres behov. Derfor er det nødvendigt at udvælge nogle primære målgrupper, som igen kan opdeles yderligere på parametre som fx alder, uddannelsesniveau og sprog.

Tre udvalgte og ligeværdige målgrupper:

- Børnefamilier
- Skolegrupper – lokale skoler på kort sigt og lejrskoler på længere sigt.
- Voksne uden børn

Baggrund for valg af målgrupper

NPT har en overordnet forpligtelse til at formidle nationalparken – i særlig grad overfor lokalbefolkning, herunder skolebørn. I nationalparkplanen står der bl.a., at der skal etableres aktivitetsmuligheder til børn og unge.

Skolegrupper er en vigtig målgruppe, fordi det er muligt tidligt i livsforløbet at skabe et tilhørsforhold til naturen og lokalområdet. Desuden har en analyse foretaget i 2012 af studerende på EUC Nordvest afdækket, at de unge ikke ved så meget om NPT, hvorfor her er et stort potentiale.

Der er mange børnefamilier på ferie i Thy og i Nordjylland generelt, men der er ikke så mange synlige tilbud til børnefamilierne i Thy. Derfor skal der være fokus på at udvikle og synliggøre tilbuddene, så det er nemt at finde info om aktiviteter og tage det første skridt ud i naturen. Det kan eksempelvis være gennem koncepter som BIG5 og ubemandede "sjov, leg og læring" formidlingsstationer.

Valget af målgrupper afgrænser os dog ikke fra at iværksætte kampagner målrettet fx sommerhusejere og lodsejere.

NPT kan nydes året rundt.

Næsten alle arrangementer foregår i sommerhalvåret, men der er interessante oplevelser året rundt, og turister og lokale skal i højere grad inviteres ud i naturen i de måneder, hvor vi ellers opholder os meget indendørs.



4. Hvordan skal der formidles?

Der skelnes i formidlingen mellem en direkte (personlig) formidling og en indirekte formidling via tekst, lyd og billeder og faciliteter i naturen.

Den indirekte formidling som kan ske gennem fx en folder eller en webside, er karakteriseret ved at brugeren selv kan vælge tid og sted for at modtage informationen.

Nationalparken og samarbejdspartnerne benytter i øjeblikket mange forskellige medietyper:

- Personlig formidling – fx bestilt naturvejledning/kulturformidling, off. formidlingsture, kursus, undervisning, messer og lign.
- Trykte materialer som foldere og bøger.
- Besøgscenter og formidlingsatellitter/knudepunkter
- Skilte, fugletårne og lign.
- Web, herunder socialmedier, mobilapplikationer og nyhedsmails til gæster.
- TV

Formidlingsprog

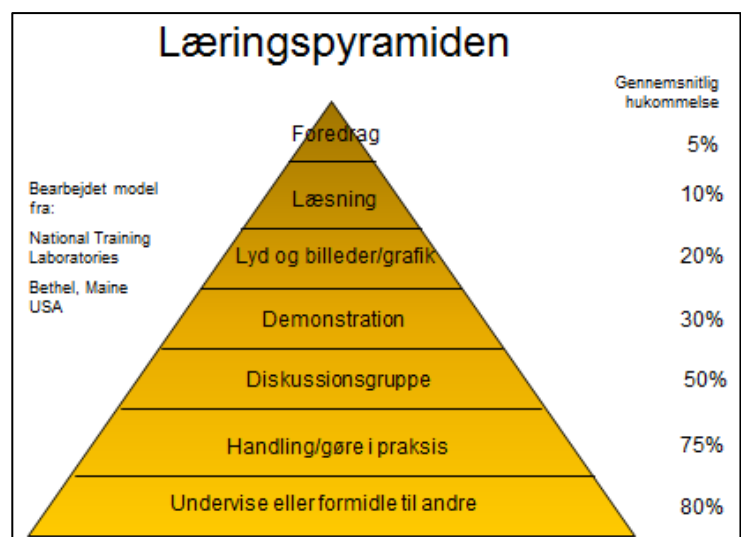
Det primære formidlingsprog i NPT er dansk, men der opleves også en efterspørgsel efter viden om nationalparken på andre sprog - særligt tysk og engelsk. Hvis vi tilmed kan levere en basal information på endnu flere sprog, vil det blive opfattet som meget god service, og det kan være med til at trække lidt flere udenlandske gæster til Thy.

De tre formidlingsprog: Dansk, engelsk, tysk

Formidlingen i Nationalpark Thy skal være tværfaglig, involverende og af høj kvalitet.

Læringspyramiden viser, at man lærer bedst og husker mest ved at bruge inddragende metoder i den nederste halvdel af pyramiden. På grund af tradition og af ressourcemæssige hensyn anvendes de mere passive metoder ofte, men NPT vil arbejde på at øge brugen af inddragende metoder i formidlingen. Derfor skal vi også være gode til at kombinere læring og leg.

Fremadrettet vil NPT benytte de medietyper, som bedst understøtter de inddragende metoder.



Det er vigtigt at deltagerne bevæges ind i mod midten til den inderste cirkel i figuren på side 4. Formidlingen skal derfor tilrettelægges, så deltagerne får mulighed for at tage et aktivt ansvar i praksis fx gennem naturplejeaktiviteter.



Effektiv personlig formidling

Nationalpark Thy vil udarbejde en kompetencestrategi og iværksætte forløb og aktiviteter, der udvikler formidlernes kompetencer og færdigheder:

- Fortælle kompetencer (fx evnen til at gøre gæsterne nysgerrige, få dem til at undre sig, at inspirere til eftertænkning)
- Faktuel viden (øge den personlige nationalpark vidensbank)
- Personlige kompetencer (humor, gennemslagskraft, entusiasme)
- Facilitator kompetencer (evner til at hjælpe en gruppe igennem en proces/udvikling frem mod et mål)
- Værtskabs kompetencer (er venlig og høflig, ser den enkeltes behov og hjælper med at opfylde det)

Formidlingswiki

I samarbejde med formidlingspartnerne skal der udvikles en "formidlingswiki" – en form for bibliotek som indeholder budskaber, historier og produkter, billeder osv. i tilknytning til alle nationalparkens formidlingslokaliteter. Den skal kunne bruges af alle nationalparkens formidlere.



5. Hvilke aktører skal varetage formidlingen af Nationalpark Thy?

Nationalpark Thy er en netværksorganisation, som hidtil har haft fokus på at varetage administrations-, koordinerings- og udviklingsopgaver. Nationalparken beskæftiger en formidlingskoordinator til bl.a. at koordinere formidlingen, men den direkte formidling varetages ind til videre af samarbejdspartnere.

Formidlingsaktørerne ud over Nationalpark Thy er opdelt i fire grupper:

- Offentlige eller offentligt støttede organisationer som fx Naturstyrelsen, Museet for Thy og Vester Hanherred, Museumscenter Hanstholm og Thisted Kommune.
- Private kommercielle formidlere som fx Nordvest Safari m.fl.
- Frivillige formidlere som fx nationalparkens frivillige værter og andre private, som bruger deres fritid på at formidle parken.
- Interesseorganisationer som fx Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Jægerforbund, Støtteforeningen for Nationalpark Thy og Biologisk Forening for Nordvestjylland.

Der skelnes mellem en direkte personlig formidling og en indirekte formidling via tekst, lyd og billeder og faciliteter i naturen m.v.

Den personlige formidling er karakteriseret ved at den er afgrænset til et bestemt tidspunkt og sted, mens den indirekte formidling, som kan ske gennem fx en folder eller en gåtur ad en sti, er karakteriseret ved at brugeren selv kan vælge tid og sted for at modtage informationen.

Den direkte og personlige formidling i form af fx bestilt naturvejledning/kulturformidling, offentlige arrangementer og bemanning af besøgscentre skal udføres af et netværk af kvalificerede formidlere.

Den indirekte formidling koordineres af NPT og varetages af en række forskellige organisationer, som har en interesse i at formidle nationalparken, herunder NPT.

NPT vil som minimum vedligeholde en webside og udgive en generel introduktionsfolder. Der ud over vil NPT samarbejde med andre organisationer om trykt og elektronisk formidlingstiltag.

Fordelingen af formidlingsopgaverne vil udvikle sig over tid i takt med samarbejdspartneres prioriteringer og de kommercielle formidlers udvikling.

Nationalpark Thys ambitionsniveau på formidlingsområdet vil også løbende blive afstemt i forhold til sekretariatets bemanning og etablering af et nationalparkcenter med tilhørende temacentre.



6. Planlægning af fysiske formidlingsfaciliteter

Nationalparkens natur, kulturhistorie, friluftsliv og erhverv kan formidles mange steder, men NPT har ikke ressourcer til at være ansvarlig for formidlingen alle de steder, der måtte være ønsker om det.

Planlægning af fysiske formidlingsfaciliteter, herunder hvordan de "hænger sammen" geografisk og indholdsmæssigt skal ske i tæt samarbejde med de relevante samarbejdspartnere.

Nationalpark Thy vil være hovedansvarlig for den indirekte formidling i forbindelse med:

1. Et kommende nationalparkcenter. NPT vil dog som minimum have en formidler ansat, der kan yde direkte personlig formidling med udgangspunkt i nationalparkcentret.
2. Lodbjerg Fyr. Ingen fast personlig formidling, men en evt. direkte personlig formidling varetages af frivillige værter eller andre samarbejdspartnere.
3. Svaneholmhus på Agger Tange. Ingen fast personlig formidling.
4. Stenbjerg Landingsplads. Den direkte personlige formidling varetages af frivillige værter eller andre samarbejdspartnere.

På sigt kan der blive behov for yderligere samarbejde med lokale omkring bemanning.

Der ud over kan Nationalpark Thy indgå samarbejder med andre offentlige og private organisationer om at formidle på øvrige lokaliteter fx i de kystbyer, hvor nationalparken ikke selv formidler.

Netværk af oplevelsesmuligheder

Det er det direkte møde med og i naturen, som er mest gennemslagskraftigt. Det er den kropslige oplevelse, vi husker fremfor en tekst vi har læst i en folder. Derfor bør formidlingsfaciliteterne planlægges, så gæsterne understøttes i deres oplevelse af nationalparkens landskab og indhold – altså alt det vi kan sanse, se, høre, mærke, lugte osv. Det betyder fx, at vi med fordel kan tydeliggøre og fremhæve de naturgivne styrker og oplevelsespotentialer, som de forskellige områder/lokaliteter i nationalparken indeholder.

Nationalparken er en skattekasse af oplevelsesmuligheder, men det kan være svært at skabe et overblik over alle mulighederne. Derfor vil NPT, i forbindelse med udviklingen af nationalparkcentrets formidlingskoncept, arbejde på at der lægges et virtuelt net med knudepunkter ned over området. Knudepunkterne markerer de særligt interessante lokaliteter og strengene mellem knudepunkterne skaber en sammenhæng mellem dem med henvisninger til oplevelser på andre knudepunkter.

Der skal udarbejdes en masterplan for formidling i naturen

En overordnet planlægning af rammerne for adgang til naturen og fysiske formidlingsfaciliteter vil understøtte gæsternes oplevelse af nationalparken. I samarbejde med lodsejere og formidlingsinteressenter udarbejdes en masterplan, som sikrer at formidlingsfaciliteter og ruteforløb m.v. udbygges og realiseres ud fra en overordnet planlægning og vision.

Der skal ikke være formidlingsfaciliteter over alt i nationalparken, og det er et bærende princip, at naturen er vigtigst og ikke skal lide skade. Skilte og faciliteter skal holdes på et minimum og falde arkitektonisk ind i naturen.



Nationalpark Thy's bestyrelse har i nationalparkplanen foretaget en zonerings af arealerne med henblik på, hvor man ønsker aktiviteter og formidling, og Naturstyrelsen er ligeledes i gang med at planlægge hvordan deres arealer skal benyttes og beskyttes. Bestemmelserne giver et godt grundlag for at planlægge rekreative faciliteter.

Formidlingsnetværket har medio 2013 lavet en foreløbig prioritering af faciliteter (formidlingsfaciliteter, servicefaciliteter samt oplevelses- og aktivitetsfaciliteter) i tilknytning til specifikke formidlingslokaliteter. Kataloget, som er til inspiration, kan ses i bilag 2.



Bilag 1. Målgruppeopdeling

Hver enkelt person har et motiv med besøget, som ofte er forskelligt fra besøg til besøg, ligesom vægtningen af om det er en intellektuel eller sanselig oplevelse kan variere fra person til person. Man kan fx komme i nationalparken som Naturnyder, Samler (fx svampe, bær og træ), Elev/studerende (læring), Vandrer, Badegæst, Kulturnyder, Lystfisker, Rytter til hest, Dykker, Træklatterer/rapeller, Fuglekigger, Botaniker, Mountainbiker, Cyklist, Kanoroer, Kajakroer, Surfer, Orienteringsløber, Jæger, Forsker, På mental rekreation, Picnic gæst, Geocacher, Friluftskok (brugere af udendørs køkkenfaciliteter/bålpladser) eller En der overnatter i det fri osv.

Tabellen viser, hvordan nationalparken kan henvende sig til målgruppen med budskaber, oplevelser og formidling.

	Den intellektuelle oplevelse og forståelse	Sanselige oplevelser og forståelse	Kropslige oplevelser
Børnefamilier (0-4 år)	3	1	2
Børnefamilier (5-12 år)	3	2	1
Børnefamilier (13-16 år)	1	3	2
Unge (17-30 år)	2	3	1
Voksne uden børn	2	1	3
Brugere med særlige behov som fx kørestolsbrugere og svagtseende	2	1	3
Før-skole børn (børnehaver)	3	1	2
Før-skole børn (dagplejere)	3	2	1
Skolegrupper (indskoling, mellemtrin, overbygning)	1	3	2
Skolegrupper (ungdomsuddannelser)	1	2	3
Skolegrupper (videregående uddannelser)	1	2	3
Foreningsgrupper og sportsklubber	3	1	2
Interessegrupper, herunder andre nationalparker, uddannelsesinstitutioner og nationalparkens samarbejdspartnere.	1	2	3
Erhvervsgrupper	2	1	3

1=første prioritet, 2=anden prioritet og 3=tredje prioritet



Bilag 2. Formidlingsnetværkets katalog med anbefalinger til formidlingsarenaer i NPT

(pr. 16. sept. 2013)

- Hvor skal busturisterne holde ind og høre naturvejlederen fortælle mens de drikker kaffen, når vejret er barsk?
- Hvor skal skoleeleverne smide taskerne og modtage info fra læreren/naturvejlederen, før de skal ud at udforske naturen, når vejret er barsk?
- Kan placering af faciliteter være med til at styre, hvordan publikum bruger naturen?
- Hvor skal formidleren samle sin gruppe før de drager af sted?



Det er sådanne spørgsmål, der ligger til grund for at Formidlingsnetværk Nationalpark Thy har igangsat arbejdet med at kortlægge formidlingsarenaer og prioritere ønsker til opgradering af arenaerne.

I takt med en stigende interesse for nationalparken fra målgrupper som busturister og skolegrupper, er det blevet tydeligt, at der er behov for flere muligheder for at større grupper kan raste i ly for regn og blæst. Derfor er der i udarbejdelsen af kataloget fokuseret på faciliteter målrettet større grupper.



Kataloget skal ses som et led i den samlede formidlingsstrategi, og det skal give en oversigt over formidlingsarenaer i NPT, og give anbefalinger til hvor der er behov for opgraderinger.

Det er et mål i formidlingsstrategien, at udvikle og implementere et fælles formidlingskoncept, som binder formidlingen og alle fysiske lokaliteter sammen.

Formidlingsarenaernes opdeling i niveauer

Formidlingsarenaerne opdeles i fire niveauer med hver sin kombination af faciliteter:

1. Nationalparkcenter – Kataloget beskæftiger sig ikke med indholdet i et nationalparkcenter, fordi bestyrelsen allerede har igangsat en proces omkring centrets placering og indhold.

2. Temacenter – Har minimum indendørs opvarmet formidling/udstilling. (Svanholmhus, Lodbjerg Fyr og Stenbjerg Landingsplads)

3. Formidlingsbase – Har borde og bænke til grupper i ly for regn og vind samt vandskyllende toilet.

4. Formidlingspunkt – Har minimum en elektronisk infostander eller infoskilte der omtaler nationalparken.





Faciliteter tilknyttet formidlingsarenaer

Hver arena har sin egen kombination af formidlingsfaciliteter, servicefaciliteter og oplevelses- og aktivitetsfaciliteter.

Formidlingsfaciliteter	Servicefaciliteter	Oplevelses- og aktivitetsfaciliteter
Indendørs udstilling/formidling Bemanding/personlig formidling Infoskilte/plancher Elektronisk infostander med skærm Startpunkt for app formidlingsrute Folder distribution (folderkasse)	Ly for regn/vind til større grupper Toilet med eller uden vandskyl Primitiv overnatnings mulighed Bålsted og brændeskjul Borde/bænke Vandhane Wifi hotspot Naturlegeplads Handicapfaciliteter i form af sti, bro, platform, borde/bænke og lign. Busparkering	Grej udlån – ubemandet Grej udlejning - bemandet Formidlingsruter som fx Fie Fox vandrerute Sundhedsspor, fitnessbane eller MTB rute

Prioriteringskriterier

Ved prioriteringen af formidlingsarenaerne er der taget udgangspunkt i nedenstående kriterier:

- Stedbestemte formidlingstemaer
- Benyttelse contra beskyttelseshensyn (arealzonering og fredningsbestemmelser m.v.)
- Nærhed til skoler (Skoleelever er en prioriteret målgruppe)
- Nærhed til eksisterende busruter [link til kort](#)
- Egnede/populære udgangspunkter for formidlingsture
- Eksisterende faciliteter/bygninger
- Turistområder – større turistvirksomheders placering
- Turistbusruter og -besøgssteder
- Adgangsforhold/tilgængelighed – veje, stier, p-pladser
- Oplevelse- og aktivitetsmuligheder i nærområde
- Nationalparkens prioriterede budskaber (endnu ikke fastlagt i formidlingsstrategien)

Der er i prioriteringen lagt størst vægt på hvor der er de største muligheder for at formidle natur og kulturhistorie (under hensyntagen til beskyttelsesinteresser) frem for fx muligheder for at dyrke friluftsliv og motion.



Kortlægning og prioritering af formidlingsarenaer

Lokalitet:	Nationalparkcenter (Vorupør) - 1
Primær formidlingstema:	Skal introducere til alle hovedtemaerne
Sekundære formidlingstemaer:	
Nuværende arenastatus og eksisterende faciliteter:	Ingen/ukendt
Ønsket status og yderligere faciliteter:	1. Nationalparkcenter og 3. Formidlingsbase
Noter:	

Lokalitet:	Svaneholmhus, Agger Tange – 2.1
Primær formidlingstema:	Naturen på Agger Tange (Fugle, botanik og sæler)
Sekundære formidlingstemaer:	- Kystsikring og geologi (Havstrømme og materialeflytning)
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	2. Temacenter Indendørs udstilling/formidling Infoskilte/plancher Elektronisk infostander med skærm Folder distribution (folderkasse) Toilet med eller uden vandskyl Vandhane Wifi hotspot Busparkering
Ønsket status og yderligere faciliteter:	2. Temacenter og 4. Formidlingspunkt
Noter:	

Lokalitet:	Lodbjerg Fyr – 2.2
Primær formidlingstema:	Fyrvæsnet
Sekundære formidlingstemaer:	- Klithedens biologi - Bronzealderliv - Geologi
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	2. Temacenter Indendørs udstilling/formidling Infoskilte/plancher Folder distribution (folderkasse)



	Toilet med eller uden vandskyl Primitiv overnatnings mulighed. Bålsted og brændeskjul Borde/bænke Vandhane Busparkering
Ønsket status og yderligere faciliteter:	2. Temacenter og 3. Formidlingsbase (madpakkehus bør etableres)
Noter:	

Lokalitet:	Stenbjerg Landingsplads – 2.3
Primær formidlingstema:	Kystfiskeri og livet ved havet
Sekundære formidlingstemaer:	- Hav, strand og klit
Nuværende arenastatus og eksisterende faciliteter:	2. Temacenter Indendørs udstilling/formidling Bemanding/personlig formidling Infoskilte/plancher Startpunkt for app formidlingsrute Folder distribution Toilet med eller uden vandskyl Bålsted og brændeskjul Borde/bænke Vandhane Wifi hotspot Naturlegeplads Handicapfaciliteter i form af sti, bro, platform, borde/bænke og lign. Busparkering
Ønsket status og yderligere faciliteter:	2. Temacenter og 3. Formidlingsbase Elektronisk infostander med skærm
Noter:	

Lokalitet:	Hanstholm Fyr – 3.0 (er nedgraderet, da den ikke er nævnt som et temacenter i nationalparkplanen)
Primær formidlingstema:	Fyrvæset
Sekundære formidlingstemaer:	- WWII - Hansted by's historie
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	Ingen status Infoskilte/plancher Toilet med eller uden vandskyl Borde/bænke



	Handicapfaciliteter i form af sti Busparkering
Ønsket status og yderligere faciliteter:	3. Formidlingsbase
Noter:	

Lokalitet:	Sårup – 3.1
Primær formidlingstema:	Hanstholm Vildtreservat
Sekundære formidlingstemaer:	<ul style="list-style-type: none"> - Landskabsdannelse - Vildtet, herunder kronstyr, "ulve", fugleliv - Menneskets liv på klitheden - WWII (lyskaster stilling) - Jagthistorie
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	4. Formidlingspunkt <ul style="list-style-type: none"> - Toilet uden vandskyl - Borde/bænke - Vandhane - Bålsted og brændeskjul - Infoskilte/plancher - Folder distribution (folderkasse) - Busparkering - Primitiv overnatnings mulighed. - Eksisterende skovløberbolig (udlejet) - Nærmeste p-plads til fugletårn i Tved Plantage
Ønsket status og yderligere faciliteter:	3. Formidlingsbase <ul style="list-style-type: none"> - Toilet med vandskyl - Wifi hotspot - Startpunkt for app formidlingsrute - Ly for regn og vind til 20 pers. (WWII garage) - Handicapsti til udsigtspunkt mod nordvest
Noter:	Der er flere eksisterende faciliteter. Rummer stor oplevelsesværdi

Lokalitet:	Årbjerg, badepladsen ved Vandet Sø og skovlegepladsen i Vilsbøl Plantage – 3.2
Primær formidlingstema:	Friluftsliv
Sekundære formidlingstemaer:	<ul style="list-style-type: none"> - De store søer - Klitplantager og skovbrug - Landskabsdannelse - Stenalderhavet med markante kystskrænter - Søens biologi, fiskearter, vegetation, vandkvalitet - Fugleliv - Friluftsliv
Nuværende arenastatus	4. Formidlingspunkt <ul style="list-style-type: none"> - Toilet uden vandskyl



eksisterende faciliteter:	<ul style="list-style-type: none"> - Bålsted og brændeskjul - Borde/bænke - Infoskilte/plancher - Folder distribution (folderkasse) - MTB, vandreruter, orienteringsruter, naturlegeplads, opholdsbase (Knasten), surfspot - Busparkering - Handicapvenlig udsigtsplatform
Ønsket status og yderligere faciliteter:	<p>3. Formidlingsbase</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ly for regn/vind til mindst 55 personer - Toilet med vandskyl - Vandhane - Wifi hotspot - Elektronisk infostander med skærm - Startpunkt for app formidlingsrute
Noter:	<p>Der er flere eksisterende faciliteter. Lokaliteten er meget besøgt i forvejen. Ved busrute.</p>

Lokalitet:	Klitmøller Landingsplads – 3.3
Primær formidlingstema:	Kystfiskeri
Sekundære formidlingstemaer:	<ul style="list-style-type: none"> - Friluftsliv, Cold Hawaii - Geologi - Redningsvæsen - Skudedefart
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	<ul style="list-style-type: none"> - Toilet med vandskyl - Borde/bænke - Forplejningsmulighed - Vandhane - Handicapsti - Busparkering
Ønsket status og yderligere faciliteter:	<p>3. Formidlingsbase</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ly for regn/vind til mindst 55 personer - Wifi hotspot - Elektronisk infostander med skærm
Noter:	<p>Eksisterende byggeri og faciliteter Mange potentielle gæster i nærområde</p>

Lokalitet:	De sorte huse i Agger 3.4
Primær formidlingstema:	Kystsikring
Sekundære formidlingstemaer:	<ul style="list-style-type: none"> - Fiskeri - Flade og Ørum Sø (tørlægning) - Landskabsdannelse – kampen mod havets fremrykning
Nuværende	3. Formidlingsbase



arenastatus eksisterende faciliteter:	- Udstilling om kystsikring - Madpakkehus - Toilet med vandskyl
Ønsket status og yderligere faciliteter:	3. Formidlingsbase
Noter:	Eksisterende faciliteter

Lokalitet:	Kulhuset i Krik 3.5
Primær formidlingstema:	Skudedefart og handel
Sekundære formidlingstemaer:	- Sejllads - Windsurfing - Limfjordens biologi
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	- Ingen status - Infoskilte/plancher - Toilet med eller uden vandskyl - Vandhane - Busparkering
Ønsket status og yderligere faciliteter:	3. Formidlingsbase
Noter:	- Eksisterende faciliteter - Nærhed til overnatningssteder - Eksisterende surfspot

Lokalitet:	Batteri 1, Hanstholm 4.1
Primær formidlingstema:	WWII
Sekundære formidlingstemaer:	- Reservatet - Flagermus - Havneformål
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	- Ingen status - Infoskilte/plancher - Startpunkt for app formidlingsrute - Primitiv overnatnings mulighed. - Busparkering
Ønsket status og yderligere faciliteter:	4. Formidlingspunkt
Noter:	

Lokalitet:	Tved Kirke - P-plads + legeplads 4.2
Primær	Kampen mod sandet



formidlingstema:	
Sekundære formidlingstemaer:	<ul style="list-style-type: none"> - Kirker, tro - Klitplantager og skovbrug - Naturmad
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	<ul style="list-style-type: none"> 4. Formidlingspunkt - Toilet med vandskyl (kirken) - Borde/bænke - Vandhane (kirken) - Bålsted og brændeskjul - Infoskilte/plancher - Folder distribution (folderkasse) - Busparkering - vandreruter - Naturlegeplads
Ønsket status og yderligere faciliteter:	<ul style="list-style-type: none"> 4. Formidlingspunkt - Wifi hotspot - Startpunkt for app formidlingsrute - Primitiv overnatnings mulighed.
Noter:	<ul style="list-style-type: none"> - Nærhed til hovedfærdselsåre og busrute samt synergi med kirkens faciliteter. - Der er flere eksisterende faciliteter.

Lokalitet:	Isbjerg – p-pladsen ved søen 4.3
Primær formidlingstema:	Hanstholm Vildtreservat
Sekundære formidlingstemaer:	<ul style="list-style-type: none"> - Landskabsdannelse - Vildtet, herunder kronstyr, ulv, fugleliv - Menneskets liv på klitheden
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	<ul style="list-style-type: none"> 4. Formidlingspunkt - Toilet med vandskyl - Borde/bænke - Vandhane - Handicap fiskebro - Bålsted og brændeskjul - Infoskilte/plancher - Folder distribution (folderkasse) - Busparkering
Ønsket status og yderligere faciliteter:	<ul style="list-style-type: none"> 4. Formidlingspunkt - Wifi hotspot - Startpunkt for app formidlingsrute - Undersøg mulighed for ly i eksisterende bygninger i Nors
Noter:	<p>Der er flere eksisterende faciliteter. Lokaliteten er meget besøgt i forvejen.</p> <p>Der er ingen offentlig transport. Reservatstatus.</p>



Lokalitet:	Nebel badepladsen ved Nors Sø 4.4
Primær formidlingstema:	De store søer
Sekundære formidlingstemaer:	<ul style="list-style-type: none"> - Klitplantager og skovbrug - Sandflugt (de tre nebelplaceringer) - Friluftsliv
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	<ul style="list-style-type: none"> 4. Formidlingspunkt - Toilet med vandskyl - Bålsted og brændeskjul - Borde/bænke - Vandhane - Infoskilte/plancher - Folder distribution (folderkasse) - Busparkering - Nærmeste p-plads til fugletårnet ved Nors Sø (Fugle)
Ønsket status og yderligere faciliteter:	<ul style="list-style-type: none"> 4. Formidlingspunkt - Startpunkt for app formidlingsrute
Noter:	<p>Der er flere eksisterende faciliteter. Lokaliteten er meget besøgt i forvejen.</p> <p>Der er ingen offentlig transport. Reservatstatus</p>

Lokalitet:	Christiansgave i Thisted 4.5
Primær formidlingstema:	Planteskole (sandflugt) – skal også tilskynde folk til at tage videre ud i nationalparken.
Sekundære formidlingstemaer:	<ul style="list-style-type: none"> - Bynær natur - Vandløbsbiologi - Historien om at folk inde fra landet arbejdede (mod tvang) med sandflugtsdæmpning
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	<ul style="list-style-type: none"> Ingen status - Toilet med vandskyl - Borde/bænke - Naturlegeplads - Vandhane
Ønsket status og yderligere faciliteter:	<ul style="list-style-type: none"> 4. Formidlingspunkt - Wifi hotspot - Elektronisk infostander med skærm - Infoskilte/plancher
Noter:	<p>Nærhed til mange brugere, som kan skubbes videre ud i NPT. Kommunen har planer om at etablere naturværksted i samarbejde med skoler</p>



Lokalitet:	Bøgsted rende 4.6
Primær formidlingstema:	Sandflugt
Sekundære formidlingstemaer:	<ul style="list-style-type: none"> - Hav, strand og klit (biologi) - Forsøgsbeplantning - Kulturhistorie
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	<ul style="list-style-type: none"> Ingen status - Infoskilte/plancher - Folder distribution (folderkasse) - Toilet med eller uden vandskyl - Borde/bænke - Vandhane - Busparkering
Ønsket status og yderligere faciliteter:	4. Formidlingspunkt
Noter:	

Lokalitet:	Tvorup Kirkeruin Tvorup Hul og Shelterplads på Boligvej i Tvorup 4.7
Primær formidlingstema:	Kulturhistorie – sandflugtens betydning for lokalbefolkningen
Sekundære formidlingstemaer:	<ul style="list-style-type: none"> - Klitsøer - Friluftsliv
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	<ul style="list-style-type: none"> – Ingen – Infoskilte/plancher – Folder distribution (folderkasse) – Toilet med eller uden vandskyl – Primitiv overnatnings mulighed. – Bålsted og brændeskjul – Borde/bænke – Vandhane – Busparkering – MTB rute
Ønsket status og yderligere faciliteter:	4. Formidlingspunkt
Noter:	

Lokalitet:	Faddersbøl Mølle 4.8
Primær formidlingstema:	Kulturhistorie
Sekundære formidlingstemaer:	<ul style="list-style-type: none"> - Klitheden (Ålvand) - Afvanding af Sjørring Sø



Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	4. Formidlingspunkt – Indendørs udstilling/formidling – Infoskilte/plancher – Folder distribution (folderkasse) – Borde/bænke – Busparkering
Ønsket status og yderligere faciliteter:	4. Formidlingspunkt
Noter:	

Lokalitet:	Redningshuset i Lyngby 4.9
Primær formidlingstema:	Landsbyens tilblivelse – kampen mod naturen
Sekundære formidlingstemaer:	- kystfiskeri - Klitheden - Redningsvæsen
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	Ingen – Infoskilte/plancher – Toilet med vandskyl – Primitiv overnatnings mulighed i sovesal – Borde/bænke – Vandhane – Busparkering
Ønsket status og yderligere faciliteter:	4. Formidlingspunkt - Der er drøftelser med borgerforening omkring anvendelse
Noter:	Eksisterende faciliteter (Overnatning og toilet/bad)

Lokalitet:	Lodbjerg Kirke 4.10
Primær formidlingstema:	Kulturhistorie
Sekundære formidlingstemaer:	- Sandflugt
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	4. Formidlingspunkt - Eksisterende aftale om at toilet må bruges af alle
Ønsket status og yderligere faciliteter:	4. Formidlingspunkt
Noter:	



Arenaer som ind til videre ikke er blevet prioriteret i en af de fire formidlingsarenakategorier:

Lokalitet:	Nebel 1, middelalder-udgravning for enden af Savværksvej
Primær formidlingstema:	Middelalderliv
Sekundære formidlingstemaer:	- Vildtreservatet
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	Ingen status - Lille p-plads
Ønsket status og yderligere faciliteter:	4. Formidlingspunkt

Lokalitet:	Vandet Sø, Egevej/Søvej
Primær formidlingstema:	De store søer
Sekundære formidlingstemaer:	- Skovenge med kildepladser - Skovdrift
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	Ingen status - Badeplads - Adgang til vandre/løberuter - Bålplads med brændeskjul - Borde og bænke - Infotavler - Foldere (npt og nat.) - Fiskeri mulighed med fiskekort
Ønsket status og yderligere faciliteter:	4. Formidlingspunkt - Formidling af naturmad - Shelters og hængekøjetræer - Vand
Noter:	Tæt på Klitmøller skole.

Lokalitet:	Vandet Plantage ved Hjardalvej/ Klatmøllevej
Primær formidlingstema:	Friluftsliv, motion og sundhed
Sekundære formidlingstemaer:	- Klitplantager og skovbrug - Landbrugslandet
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	4. Formidlingspunkt - MTB rute - Vandrerute og sundhedsspor - Busparkering - Borde/bænke



Ønsket status og yderligere faciliteter:	4. Formidlingspunkt - Vandhane - Flere borde/bænke
Noter:	Nærhed til Thisted, mange skoler og mange motionister.

Lokalitet:	Brunbjerg, Hanstholm
Primær formidlingstema:	Reservatets biologi
Sekundære formidlingstemaer:	- Overdrevsnatur - WWII - Geologi – Hanstholm knuden og stenalderhavet
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	Ingen relevante faciliteter
Ønsket status og yderligere faciliteter:	4. Formidlingspunkt

Lokalitet:	Vandet Sø, Tandlægensvej ved shelterplads
Primær formidlingstema:	Sandflugten – Nystrup
Sekundære formidlingstemaer:	- Søens biologi - Heden og skovplantning - 2. Verdenskrig (bunkers – Kronens Hede)
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	Ingen - Shelterplads - Muldtoilet - Bålplads og brændeskjul - Teltplads på øen i den kunstige sø - Borde og bænke - Træklatring - Badning - Ikke- afmærket mountainbikerute - Adgang til stisystemer
Ønsket status og yderligere faciliteter:	Ingen status. - Startpunkt for formidlingsrute og apps - Infotavler/plancher + foldere - Formidling af naturmad - 1-2 sheltere mere - Hængekøjetræ - Handicaptollet
Noter:	Tæt på Thisted og skoler Nærhed til spejderlejr (Tandrup Tipi) Vejen er lukket for motorkørsel.



Lokalitet:	Egebaksande
Primær formidlingstema:	Tæmmet natur/landbrugslandet
Sekundære formidlingstemaer:	
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	Ingen status
Ønsket status og yderligere faciliteter:	Kan vurderes senere

Lokalitet:	Skovløberbolig, Tvorupvej/Kystvejen
Primær formidlingstema:	Sandflugt og forsøgsbeplantning
Sekundære formidlingstemaer:	-
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	Ingen relevante faciliteter
Ønsket status og yderligere faciliteter:	Ingen status

Lokalitet:	Trøjborg, Klitmøller
Primær formidlingstema:	Friluftsliv
Sekundære formidlingstemaer:	- WWII - Hav, strand og klit
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	Ingen Infoskilte/plancher Folder distribution (folderkasse) Toilet med eller uden vandskyl Busparkering
Ønsket status og yderligere faciliteter:	Ingen status (endnu)
Noter:	Nærhed til campingplads og eksisterende faciliteter

Lokalitet:	Vangså Hede- P-pladsen, som ligger parallelt med Kystvejen
Primær formidlingstema:	Klithedens flora og fauna
Sekundære formidlingstemaer:	- Sandflugten, parabelklitter
Nuværende arenastatus	Ingen status - Busparkering



eksisterende faciliteter:	
Ønsket status og yderligere faciliteter:	Ingen status

Lokalitet:	Per Madsens Kær
Primær formidlingstema:	
Sekundære formidlingstemaer:	
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	- Borde og bænke
Ønsket status og yderligere faciliteter:	Ingen status

Lokalitet:	Fugletårnet ved Ålvand Klithede
Primær formidlingstema:	Fugle og vildt (traner, gæs og kronvildt)
Sekundære formidlingstemaer:	- Klithede
Nuværende arenastatus eksisterende faciliteter:	- Fugletårn (overdækket)
Ønsket status og yderligere faciliteter:	Information om fugle og vildt